

Vetenskapligt namn: *Cerastium tomentosum*

Namnets betydelse: Artnamnet *tomentosum* kommer av latinets *tomentum* (filt) och betyder filtuden.

SILVERARV

Cerastium tomentosum

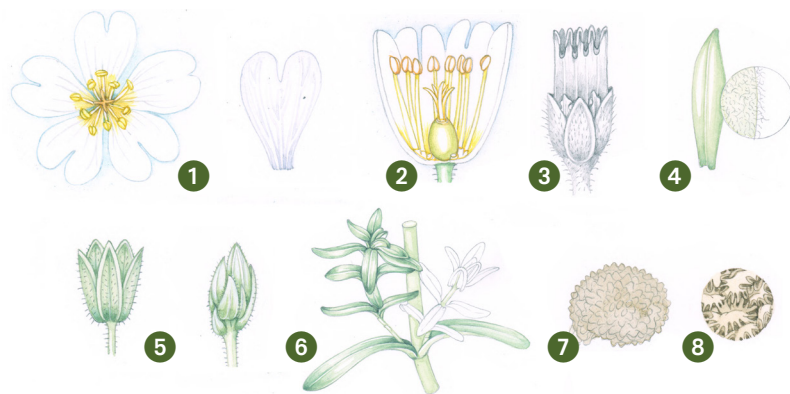
Silverarv är en flerårig, mattbildande ört som snabbt kan breda ut sig över ett stort område med hjälp av rotsläende skott. Silverarv har kommit in i landet som prydnadsväxt från Italien och används framförallt som marktäckare, till stenpartier och som kantväxt. En vacker växt som behöver hållas under uppsikt.

Ursprung

Silverarv växer vilt i Syditalien och på Malta, och beskrevs först av Linné år 1753. Den introducerades som trädgårdsväxt i Norden under 1800-talet. Numera hittas den ofta i naturen, på torra slutningar, på berghällar, i närhet av bebyggelse, och längs vägkanter. I Sverige är den främst vanlig i Skåne och upp till Mälardalen, men förekommer även långt norrut. Första fynduppgift som förvildad är från Gotland i början av 1900-talet. Både i Norge och Sverige är den bedömd som starkt invasiv.

Så känner du igen silverarv

Den mattbildande silverarven är en flerårig ört och har en tät silvergrå behåring på blad och stjälkar. Den blir cirka 10 centimeter hög. Den växer huvudsakligen i sidled med rotsläende skott. Skotten växer först upprätt för att senare på säsongen bli nedliggande och rotsläende. Skotten växer fort och kan sträcka sig långt utan att slå rot, så att de ibland bildar en matta som det går att lyfta på. Den nästlar sig gärna in mellan större växter och växer över mindre grannar. Silverarv är en lättetablerad och snabbväxande marktäckare. I juni täcks plantan av vita, doftlösa blommor på 10–20 cm höga stänglar. Blommorna är cirka två centimeter breda och dess kronblad är ungefär dubbelt så långa som fodret. Bladen är smala och elliptiskt formade och är cirka tre centimeter långa med något nedvikt kant. Tidigt på våren ser silverarv ofta ut som en risig matta eller härva av gulnade grenar och torra blad, men när den vaknar till liv i maj täcks den snart av nya friska skott.

Under försommaren täcks plantan av vita blommor.

1. Blomblad. Har tio ståndare.

2. Blomkapsel

3. Håren på bladen får dem att se gråbleka ut.

4. Blomfoder.

5. Blomknopp.

6. De nedre bladen kan bilda förgreningar.

7. Fukt.

8. Förstoring av fröskal.

Nationslistad

Silverarv är ej listad på Sveriges förteckning över invasiva främmande arter vilket innebär att du får ha den i din trädgård. Men eftersom växten är invasiv är det viktigt att du har den under uppsikt och rensar bort plantor som sprider sig utanför din tomt. Om du hittar silverarv i naturen – rapportera in det till Artportalen via www.invasivaarter.nu

Varför ska den inte finnas i Sverige?

I Norge har silverarven snabbt förökats sig, främst på torra slutningar och stenar. Sen 1980-talet har upptäcktsfrekvensen ökat med 300 procent. Ännu snabbare utveckling sker i Sverige. 1980 noterades 283 förekomster främst i södra Sverige. 2020 har den siffran stigit till 3 210, en ökning med över 1 000 procent och finns nu också i stora delar av landet.

Effekter på den biologiska mångfalden

Silverarvens täta mattor och snabba utbredning gör att den tränger undan andra arter och hotar därmed den biologiska mångfalden. Arten är mycket invasiv på stenblock och torr mark, särskilt på känsliga kalkstensfält.

Effekter på samhället

Som alla invasiva främmande arter kan det vara kostsamma för samhället att bekämpa dem och därefter återställa naturen.

Effekter i din trädgård

Silverarv kan lätt ta över rabatter och andra områden i din trädgård ut i gräsmattan, in mellan och över andra växter, så den kan behöva hållas efter.

Effekter på din hälsa

Inga effekter finns noterade.

Så här utrotar du växten

Silverarvs invasiva spridning gör den arbetsam att utrota och begränsa. Men de grunda rötterna gör den lätt att dra upp.

Hantering av växtmaterial

Var försiktig vid hantering av växtavfall och jordmassor då de kan innehålla frön. Allt växtmaterial ska läggas i en hel sopsäck, som sedan sluts ordentligt och körs till den kommunala återvinningscentralen. Kontrollera först om den tar emot växtmaterial med invasiva växter. Alla gör inte det. Väl på anläggningen, ta reda på var växtmaterialet ska läggas. En del återvinningscentraler har specialcontainer enkom för farligt växtmaterial, annars ska det läggas i en behållare för brännbart material. Det ska absolut ej sorteras som växtavfall. Växten kan komposteras men blöt då ner plantorna och lägg dem i en sluten plastpåse för att ruttna och därefter läggas i komposten. Använd täckta komposter så att fragment inte kan blåsa iväg och bidra till nyetableringar.

Kemisk bekämpning

Silverarv ska ej bekämpas med kemiska bekämpningsmedel.

Misstas för silverarv

Silverarv liknar mest arten tät silverarv, *Cerastium biebersteinii*, men de skiljs åt genom den täta silverarvens tätare växtsätt, längre blad, dessutom har dess frökapslar upprätta flikar som har slät kant. Den inhemska arten, fältarv, *Cerastium arvense* är inte mattbildande och är mer grön i färgen än silvrig. Det förekommer också vilt en hybrid, fältarv × silverarv, *Cerastium arvense* × *tomentosum*.

Förslag på ersättningsväxter

Många av de växter som har förbjudits har goda egenskaper sett från ett trädgårdsperspektiv. De är frodiga, lockar insekter, täcker väl, har rätt färg eller andra egenskaper som gör det svårt att ta bort dem från trädgården. För att göra det lättare att ta bort dem ger vi förslag på växter med liknade egenskaper men som är inte är invasiva och utgör ett hot mot den biologiska mångfalden.

Förslag på växter att ersätta silverarven med är:

- Lammöron, *Stachys byzantina*
- Backnejlika, *Dianthus deltoides*
- Fjärdernejlika, *Dianthus plumarius*
- Trift, *Armeria maritima*
- Fagertrav, *Arabis caucasica*
- Sandmalört, *Artemisia stelleriana*
- Vinteriberis, *Iberis sempervirens*
- Mossflox, *Phlox subulata*
- Silverbräcka, *Saxifraga paniculata*

Fakta om silverarv

- Sprider sig fort med hjälp sina rotsläande skott och frön.
- Trivs i stora delar av landet.
- Nya bestånd kan uppkomma genom att frön fastnar på djur och människor när de trampar på växten.
- Bekämpas genom att dra upp växten.

Silverarven bildar fort stora mattor.